

RTVD Årsredovisning - Verksamhetsberättelse

Signerad text:

Jag har läst och förstår innehållet i PDF-filen (1) och samtycker och godkänner allt som avtalas däri, som om jag skrivit under en fysisk utskrift av PDF-filen (1):

(1) Avser PDF-fil enligt följande

Namn: Verksamhetsberättelse RTVD 2023_klart.pdf

Storlek: 213090 byte

Hashvärde SHA256:

6ee7d6653e15cccce9e265e01a6778095899eca45c22e76a1b9b2dfef1a0d580

*Originalfilen och signaturerna är bifogade som bilagor till denna PDF.
För att öppna bilagorna kan en dedikerad PDF-läsare krävas.*

Signerat av 13:

YASMINE BLADELIUS

Signerat med BankID 2024-03-22 18:46 Ref: 8e7b52a0-02f8-463e-a1ea-16e738edd4d3

ELLIS WOHLNER

Signerat med BankID 2024-03-22 18:27 Ref: 3a3cabea-3ae8-4a93-834d-5246b029b1bc

ROLF AHLZÉN

Signerat med BankID 2024-03-22 17:27 Ref: 6f45e4b9-a6b1-4c48-83e0-f4f7f8b4e063

Ulla Margareta Sellgren

Signerat med BankID 2024-03-20 18:57 Ref: 8caa4f51-847e-47d5-bff9-15f26bc260cd

Stellan Welin

Signerat med BankID 2024-03-20 18:17 Ref: 6fb9175c-a2d4-4235-96ec-979f38461348

Anders Beckman

Signerat med BankID 2024-03-20 07:36 Ref: fcebf1af-5908-4f4d-a1db-8b9ce9ce5110

WALTER GULDBRANDZÉN

Signerat med BankID 2024-03-19 17:52 Ref: f89cbf0d-4bb3-44e2-b5c9-ef82e0c34b90

Lars Staffan Torsten Bergström

Signerat med BankID 2024-03-19 17:27 Ref: 26860c73-2d17-435d-8b5d-4a6753a5ee57

Hans Gösta Forsslund

Signerat med BankID 2024-03-19 14:23 Ref: 6156a652-485e-4c68-8335-cd986c76edc5

AUD SJÖKVIST

Signerat med BankID 2024-03-19 13:51 Ref: e904c116-bb44-4606-b4ea-257648a75d7f

EVA LUDVIGSON

Signerat med BankID 2024-03-19 13:23 Ref: e06e0162-fc00-4294-9e74-75a65ea133bb

JONAS SYRÉN

Signerat med BankID 2024-03-19 13:04 Ref: b8df3eb0-f225-4cc3-9412-f8ab38a56c7b

STEN NIKLASSON

Signerat med BankID 2024-03-19 13:02 Ref: 1d7c1345-54c5-4898-af24-56cd74f2a363

RTVD

Rätten till en värdig död

Verksamhetsberättelse 2023

1. Allmänt

- a. Styrelsens har haft 7 styrelsemöten 16/2, 23/3, 22/4, 11/5, 7/9, 8/10, 9/11.
Förutom dessa möten har styrelsens ledamöter kommunicerat med varandra via en stor mängd e-post meddelanden. Många frågor kan lösas mellan styrelsemötena. Beslut har också kunnat tas per capsulam.
- b. Förra året fick vi 573 nya medlemmar, ett tillskott på 23 %. Vid årsslutet var antalet 3019 varav 2447 var kvar från tidigare år.
- c. Vår namninsamling (till stöd för RTVD) har under året ökat med 484 (+8%).
Insamlingen påbörjades 1/11 2016 och har visat denna utveckling: 332 (2016), 654 (2017), 391 (2018), 398 (2019), 1041 (2020), 446 (2021), 2707 (2022) och 484 (2023). Antal underskrifter vid årsslutet var 6 335.
- d. Medlemsbrev (e-post) har skickats i januari, april, maj, juni, juli och december samt två korta meddelanden juni och juli. Ansvariga Aud Sjökvist och Hans Forsslund.

2. Årsmötet den 22 april

Årsmötet genomfördes på ABF i Stockholm den 22 april 2023.

Årsmötet inleddes med en öppen föreläsning av juristen och styrelsemedlemmen Aud Sjökvist om vad det är som drivit frågan om legaliserad dödshjälp framåt i olika länder och vad vi kan göra här i landet. Föreläsningen finns att se på RTVD:s Youtube-kanal: Aud Sjökvist: Lagstiftning om dödshjälp utomlands.

<https://www.youtube.com/channel/UCNfRfNnksM3dKcEGiMLu5YA>

Efter genomgången av juridiken blev det ett samtal mellan Kaj Fölster och Aud Sjökvist. Kaj Fölster berättade om sin mammas (Alva Myrdal) sista svåra tid. Alva Myrdal kunde inte tala men hade rivit ut bokstäver från en tidning. Alva Myrdal skrev med dessa ”Jag vill dö”. Något sådant var inte att tänka på enligt läkarna.

Dödshjälp – även att få sova in i döden – var helt otänkbart vid denna tid (1980-talet). Alva Myrdal tvingades leva tre och ett halvt år i en plågsam situation och Kaj Fölster berättade hur svårt det var att bevittna.

Avslutningsvis berättade Kaj Fölster att hon nyligen blivit tillfrågad av en nära väninna att hjälpa denna att dö. Det gjorde Kaj Fölster på det sätt som är tillåtet för allmänheten – men inte för läkare och sjuksköterskor – genom att förbereda den dödande dryck som väninnan själv intog. För Kaj Fölster kändes det helt rätt att hjälpa väninnan. Samtalet blev en både informativ och gripande inledning på årsmötet.

Protokoll från årsmötet finns på vår hemsida: <https://www.rtv.d.nu/> .

Val av ledamöter och funktionärer

Hans Forsslund valdes till ordförande (1 år) omval

Omval som ledamot på 2 år:

Rolf Ahlzén

Jonas Syrén

Sten Niklasson

Stellan Welin

Aud Sjökvist

Nyval ledamot på 2 år:

Jan Fornander (avgick ur styrelsen på egen begäran 12/2-2024)

Nyval som ledamot på ett år:

Walter Guldbrandzén,

Yasmine Bladelius,

Eva Ludvigson

Val av suppleanter på 1 år

Teodor Challis (nyval)

Berit Hasselmark (omval)

Björn Ulvaeus (omval)

Valda 2022 på 2 år, sitter kvar 2023

Staffan Bergström

Ellis Wohlner

Val av revisorer och revisorssuppleant

Hans Hammarström

Ulla Sellgren

Anders Beckman (suppleant)

Val av valberedning

Tina Acketoft (sammankallande)

Staffan Danielsson

Presentation av nya i styrelsen

Yasmine Bladelius 35 år, riksdagsledamot för socialdemokraterna sedan valet 2014.

Verksam i Socialutskottet med ansvar för hälso- och sjukvårdspolitik.

Boende i Helsingborg med make och barn.

I övrigt förbundsordförande för Unga Örnar samt ledamot i EU-nämnden och Europarådets svenska delegation.

Walter Gulbrandzén, jurist och jobbar med regelefterlevnadsfrågor på en bank och är även politiskt engagerad i Liberalerna. Kom i kontakt med RTVD efter det att ha skrivit mitt examensarbete om huruvida det fanns en rätt att dö under artikel 8 i EKMR och har deltagit vid flera av föreningens sammankomster, bl.a. under Almedalen och vid det internationella seminariet där representanter från Kanada, Oregon och Tyskland deltog. Min personliga uppfattning är att såväl aktiv dödshjälp som läkarassisterat självmord bör vara tillåtet i Sverige.

Eva Ludvigsson, är uppväxt i en företagarfamilj i textilbranschen i Kinna. Efter studier i Teknisk Fysik på Chalmers började jag på Ericsson där jag stannade och var med om den spännande Telekom/IT - resan under 90-, 00- och 10-talen. De senaste fem åren har jag jobbat med fastighetsutveckling i vårt familjeföretag. Bor i Stockholm är 58 år medlen sedan 2019-01-22

Theodor Challis, jobbar som legitimerad sjuksköterska på Avdelning 7 på Sundsvalls Sjukhus och har varit Sjuksköterska i 4 år. Jag har jobbat på RPK, Rättspsykiatriska Regionkliniken i 12 år, varav 2 år som sjuksköterska och nu de senaste 2 åren har jag jobbat på avdelning 7 som är en substansmissbruks avdelning, dels akuta och planerade avgiftningar. Jag tycker att människans autonoma handlingar skall i stort sett vara överordnat allt så länge hon är beslutskapabel och inte influeras av dåligt mående, så ska en människa få handla fritt. Bor i Sundsvall är 39 år.

3. Ekonomi

Föreningens intäkter uppgick till 626 400 kr varav 41 000 kr utgjordes av gåvor.

Intäkten av medlemsavgifter ökade under 2023 från 532 501 kr (2022) till 585 400 kr (2023).

Föreningens ekonomiska resultat för verksamhetsåret blev ett underskott om -124 683 kr. Detta var en positiv avvikelse med 274 317 kr mot ett budgeterat underskott på – 399 000 kr.

Föreningar har endast gåvor och bidrag från enskilda personer och medlemsavgifter som intäktskälla.

Då föreningens medlemsantal och aktiviteter ökade under året så fick föreningen även större kostnader för framför allt medlemshantering och styrelsearbete. Vissa budgeterade kostnadsposter nyttjades inte alls.

En större positiv avvikelse mot budget var kostnader för föreningens tidning Bulletinen som utkom med två utgåvor i stället tre, vilket vi budgeterat för. Även att den budgeterade posten för marknadsföring inte tog i anspråk påverkade resultatet positivt.

Projekt 23s kostnader (satsning på PR & kommunikation) landade väsentligt under den budget med en positiv avvikelse på 116 406 kr.

Dessa avvikelser förklarar merparten av föreningens resultat mot budget. Föreningens likvida ställning är fortfarande stark varför ingen ökning av medlemsavgifter föreslås trots att stora kostnadsökningar och hög inflation präglat vår omvärld.

4. Utåtriktad verksamhet

- a. **Föreningen** har fortsatt att göra sin stämma hörd, främst genom en intensiv massmedial närvaro (radio, TV, dagspress) Det publika intresset i början av året har mycket kommit att kretsa kring Staffan Bergströms dom – Kammarrätten anser att läkarens agerande i detta enskilda fall innebär att han är uppenbart olämplig att utöva läkaryrket. Det gäller oavsett vilka motiv Staffan Bergström har haft för sitt handlande. Denna dom har gett upphov till åtskilliga tidningsartiklar och debatter både i TV, radio och tidningar. Domen har överklagats till förvaltningsdomstolen.
- b. **Styrelsen** har under året diskuterat hur vi ska nå ut bättre, särskilt med tanke på att det står och väger i Riksdagen. Styrelsen tog i början av året fram en påverkansplan med hjälp PR-byrån Westander. Arbetet har nu börjat ta fart och styrelsen har påbörjat ett kampanjarbete riktat till riksdagsledamöter.
- c. **Järvaveckan** Flygblad delades ut
- d. **Almedalen**

Seminarium 20 juni på temat: "Rätten till en värdig död – vad behövs för att även svenskar ska få den rätten?"

Medverkande: Yasmine Bladelius (S) som även är ledamot i RTVD:s styrelse, Mathias Tegnér (S), Lina Nordquist (L) – tidigare ledamot i RTVD:s styrelse, Janine Alm Ericson (MP), Kerstin Lundgren (C).

Från RTVD deltog Aud Sjökvist och moderator var Fredrik Westerholm.

Paneldiskussionen inleddes med att Aud kort berättade om dagens juridiska ramverk, dvs. den svenska lagstiftningen och Europakonventionen. Denna redovisning utgjorde basen för de fortsatta diskussionerna. Sammanfattningsvis var de närvarande politikerna överens om att dödshjälp handlar om en rättighetsfråga och att de själva också måste skala upp sitt arbete för att få fler med på tåget. I detta arbete ingår bland annat att aktivera det tvärpolitiska nätverk för en utredning om dödshjälp som finns i riksdagen. Det betonades även att det inte är partierna som går först i frågan om dödshjälp; läkarkåren måste in i matchen. Det gäller att påverka även politiker på lokalnivå som kan skriva motioner till sina partiers kongresser; på så sätt lyfts frågan nedifrån. Det är de små stegen som räknas.

Samtal 1 juli på temat: "Dödshjälp - bödelsjobb eller empatihandling? Bör läkare som ger döende hjälp att avsluta livet få yrkesförbud?"

Samtal mellan, å ena sidan, representanter för RTVD – Staffan Bergström och Walter Guldbbrandzén – och, å andra sidan, publiken. Mötet besöktes av ca 50 personer. Till vår stora glädje var fler av dessa unga personer, verksamma inom vården. Under samtalet blev det oerhört tydligt hur osäkra och rädda sjukvårdspersonal kan vara när det gäller vilket och hur mycket stöd de får ge en patient i livets slutskede

e. **En samling** på 20 argumentkort har tagits fram för att användas vid möten och konferenser mm

f. **En grafiskprofil** har tagits fram för digitalt och tryckmaterial

g. **Seminarium** i Riksdagen 29 november .

Seminariets tema "Rätten till en värdig död - Vad krävs för att Pernilla ska kunna få dödshjälp här hemma i Sverige?" Seminariet inleddes med att RTVD:s vice ordförande Aud Sjökvist talade om rättsläget. Bl.a. om Europadomstolens tolkning av artikel 8 i Europakonventionen. Enligt domstolen har vi alla rätt att själva bestämma vid vilken tidpunkt och på vilket sätt vi vill tillbringa de avslutande ögonblicken i våra liv, förutsatt att vi är i stånd att fritt fatta beslut om denna fråga. Därefter intervjuade dagens moderator Fredrik Westerholm Pernilla Wallin som lider av en obotlig muskelsjukdom som gör att hennes liv blir allt svårare att leva.

Det blev en mycket stark upplevelse för deltagarna. Seminariet avslutades med en paneldiskussion, där Yasmine Bladelius (S), Lina Nordquist (L), Niels Paarup-Petersen (C), Johan Hultberg (M), Leonid Yurkovskiy (SD) och P C Jersild - läkare, författare och debattör deltog. TV4 Nyheter följde Pernilla Wallin hela dagen och gjorde därefter ett relativt långt inslag på nyhetsprogrammet samma dag. DN skrev en fyllig artikel om Pernilla Wallin och seminariet.

5. Föreläsningar:

a. **Staffan Bergström:**

Sahlgrenska akademien, Göteborg, "Om frivillig dödshjälp när allt hopp är ute" med Stellan Welin 2023-06-02

Vänsterpartiet, Visby: "Den sista friheten" 2023-06-15

Almedalen, Visby: "Dödshjälp - bödelsjobb eller empatihandling? Bör läkare som ger

döende hjälp att avsluta livet få yrkesförbud?" 2023-07-01

AT-läkarstämman, Uddevalla: "Den sista friheten - Om frivillig dödshjälp när allt hopp är ute" 2023-10-26

Senioruniversitetet, Helsingborg; "Den sista friheten - Om frivillig dödshjälp när allt hopp är ute" 2023-11-16

b. Rolf Alzén:

ST-läkare i Karlstad och Örebro 2023-02-07, 2023-09-12 och 2023-11-22

KD:s seniorsektion i Stockholm 2023-09-16

Läkarföreningen i Karlskrona 2023-05-04

c. Aud Sjökvist:

"Att bestämma själv. Om rätten till dödshjälp - läget i Sverige. Hur har man gjort i andra länder? Hur kan vi göra?"

Rotary, Brommaplan: 2023-09-01

Liberala Seniorer, Stockholm: 2023-09-11

SPF Draken, Kungsholmen: 2023-10-20

Rotary, Kungsholmen: 2023-11-17

d. Stellan Welin:

Döden – Vem bestämmer? Föreläsning på ABF i Stockholm 2023-01-29

Sahlgrenska akademien, Göteborg, "Om frivillig dödshjälp när allt hopp är ute" med Staffan Bergström 2023-06-02

6. Tv, radio och webb

a. SVT Svenska Nyheter:

<https://www.youtube.com/watch?v=6m5FmUmMOrc>

b. DN 2023-11-29 Pernillas fall kan tvinga politikerna att ta ställning till dödshjälp:

<https://www.dn.se/sverige/pernillas-fall-kan-tvinga-politikerna-att-ta-stallning-om-dodshjalp/>

c. TV4 2023 -11-29 Obotligt sjuka Pernilla, 39, vill få dödshjälp i Sverige

<https://www.tv4play.se/klipp/3eaff5ae75259f597ada/obotligt-sjuka-pernilla-39-vill-f%C3%A5-d%C3%B6dshj%C3%A4lp-i-sverige?playlist=P79XgPs9Ubwusq0HXfZB8&fbclid=IwAR0rx99WLgiwaS-XmIH9q19u-U2LTsiMvAt-MVYfROsO7oQguu1YYsi-ivM>

7. Artiklar i pressen

- a. **Karin Thunberg:** "Hjälpte en man att dö". Svenska Dagbladet, 2023-01-17
- b. **Maria Haldesten:** Värdig död - en rätt bara för rika? Hallands Nyheter, 2023-03-30
- c. **Annie Darefors:** Om att välja döden. TEMPO 2023-01-31.
- d. **Simon Bendelin:** Massivt stöd för läkaren. Gotlands Tidningar 2023-04-04
- e. **Erik Fransson:** "Behandlingen av Staffan Bergström känns märklig". Gotlands Tidningar 2023-04-11.
- f. **Erik Fransson:** "En liten men skön seger för Staffan Bergström". Gotlands Tidningar 2023-12-21.
- g. **Nya Wermlands-Tidningen** 5/11 intervju om dödshjälp (Rolf Ahlzén)
- h. **Smålandsposten** 9/10 replik på ledare i tidningen med två kolleger (Rolf Ahlzén Jan Fornander och Gunnar Hagberg)
- i. **Göteborgsposten** 14/11 Lid gärna själv men döm inte andra till lidande Replik Stellan Welin
- j. **Strömstads Tidning** 4/12 Debatt: KD har fel om dödshjälp – ingen läkare kommer att tvingas till detta. Replik Stellan Welin
- k. **Svenska Dagbladet** 3/6 Debatt: Dags för Sverige att utreda modern dödshjälp. Aud Sjökvist, Rolf Ahlzén, Walter Gulbrandzén

8. Debatter

- a. **Stensjöns kyrkas församlingshem** den 7 mars 2023 samtal med titeln: Borde Sverige legalisera dödshjälp? Där talade Ulla Sellgren, revisor i RTVD & läkare för och Johan Holmdahl, läkare emot dödshjälp för ett 30-tal som tagit sig dit trots snöoväder.

9. Bulletinen

Har utkommit med två nummer som distribuerats per post till samtliga medlemmar (förutom de som inte vill ha post). Redaktion Rolf Ahlzén, Staffan Bergström, Eva Ludvigson, Yasmine Bladelius, Walter Gulbrandzén samt Filip Wahlberg layout. Tidningen har haft ett rikt innehåll och är ett fint ansikte utåt för RTVD.

10. Facebook

Catherine Carlstedt Söderman, Eva Ludvigson och Aud Sjökvist har ansvar för föreningens Facebook-sida "Rätten Till en Värdig Död, RTVD". Dessutom finns en välbesökt Facebook-sida "Rätten till en värdig död – diskussionsforum". Det är en privat grupp, men vem som

helst kan be att få vara med. Moderator Staffan Danielsson (valberedningen) . Nämnas bör också den offentliga Facebook-sidan "Vi som stödjer Staffan Bergström".

11. Inställt seminarium

Under hösten planerades ett seminarium den 7 november i samarbete med Arena Idé. Ellis Wohlner höll i planeringen och hade kommit rätt långt. En diskussion uppkom om utformningen där oenighet uppkom, varför ett extra styrelsemöte hölls en månad före det planerade datumet. Vid mötet kunde Ellis Wohlner inte närvara digitalt av tekniska skäl. Vid mötet diskuterades frågan och styrelsen beslöt enhälligt att ställa in seminariet. Ellis har i efterhand framfört kritik mot hur beslutet kom till stånd och har reserverat sig mot detsamma.

12. Internationella kontakter

- a. **World Federation of Right to Die Societies (WFRtDS):** En global paraplyorganisation som söker hjälpa länderna att få laglig eller förbättrad dödshjälp inom de egna gränserna. Sten Niklasson representerar RTVD. End of Life Ireland i samarbete med irländska läkare som stödjer MAiD kommer att vara värdar för World Federation of Right to Die Societies International Conference i Irland fredag och lördag 20 och 21 september 2024.
- b. **Nordic Meeting** , Oslo - 3 november 2023
- I början av november representerades RTVD Sverige av Rolf Ahlzén och Eva Ludvigson vid det nordiska mötet med våra systerorganisationer. I år var våra norska vänner värdar, och mötet ägde rum i Oslo. Vi fick en bra status-uppdatering från de olika länderna och ett värdefullt utbyte av idéer.

Stockholm, datum enligt digital signatur

Hans Forsslund
ordförande

Aud Sjökvist
vice ordförande

Jonas Syrén
kassör

Rolf Ahlzén

Yasmine Bladelius

Staffan Bergström

Jan Fornander

Walter Guldbrandzén

Eva Ludvigson

Sten Niklasson

Stellan Welin

Ellis Wohlner